

Kontrollmetoder

Färdskrivare: Stoneridge SE5000 (gäller ej på smarta färdskrivare)

Verktyg: MKII

Byte av en färdskrivare eller givare

sid 3

- Byte analog till digital
- Byte digital till digital
- Byte av givare
- Byte av givarkabel

Kalibrering av färdskrivare

sid 7

- Periodisk kontroll (2-årskontroll)
- Gäller vid ändring av kravparametrar och UTC med mer än 20 minuter
- Återplombering efter bruten plomb

Den senaste utgåvan av metoderna och bilagorna finns alltid på vår hemsida under
Dokumentation – Metoder för installation och kontroll

WWW.STONERIDGETRUCKSHOP.COM

Kontrollera alltid provningsförutsättningarna innan arbetet startas

- Fordon utan last i körklart skick
- Däcktryck i enlighet med tillverkarens anvisningar
- Däckförslitning inom lagen tillåtna gränsvärden

Parametrar i en SE5000

Parametrar					
K-värde*	Vägmätare*	UTC-tid**	Aktuellt datum	Tidsförskjutning	Axelvärde uttag
CANBus aktiv	Hastighets faktor	Funktion D6	Chassi nr***	Nästa kontroll	Instal.datum
Reset hastsignal	Funktion D4	Lågfart gräns	L-värde*	Däckdimension*	Nästa kalibrer.*
Reg. i land*	VRN*	Max hastighet*	Belysningsingång	Varvtalsingång	Språk
Typ av CANBus	D7 pinfunktion	Seriell data ut	Välj belysning	Nivå belysn.	Funktion belysn
RPM faktor	CAN terminering	D1/D2 logg	RPM logg	RPM gränser	KM/H logg
KM/H gränser	D5 pinfunktion	CAN trip format	Förvarn. Maxhast	Förvarn. Kalib.	Max garantitid
Giltig tom	Antal mån kvar	Antal skrivn.	Tid för aktiv.	RD Aktivitet	RD Kortläsning
RD CAN Config.	Visa Remote DL	CAN Uppvakning	B3 filter	D6 pinfunktion	C1 pinfunktion
Tändn.aktiv växl	Def.nyckel PåAv	W-värde*			

* Förändring av kravparameter kräver periodisk kontroll av färdskrivaren

** Vid förändring mer än 20 minuter krävs en periodisk kontroll, mindre än 20 minuter kräver ingen kalibrering

*** Förändring är Installationskontroll vid byte av färdskrivare, ändring efter felskrivning blir periodisk kontroll

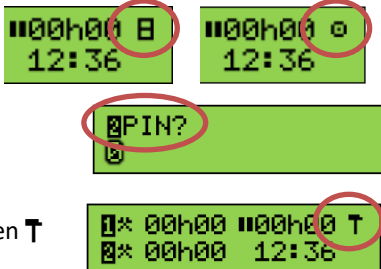
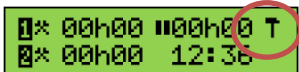
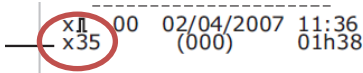
Bilagor till metoderna

För att förenkla metoden och ge bättre hjälp vid behov har vi tagit fram ett flertal bilagor för kontrollanterna att läsa vid frågor om olika steg i metoden.

- Kontroll av färdskrivare och givare för kontrollmetod
- Kontroll av hastighetsregulator för kontrollmetod MKII
- Kontroll av W-värde för kontrollmetod MKII
- Plombering enligt ISO 16882-2016 för kontrollmetod MKII
- Utskriftsexempel för kontrollmetod - SE5000
- Checklistor för kontrollmetod för kontrollmetod MKII

Byte av en färdskrivare eller givare – Installationskontroll i kontrollrapporten

1	Skriv ut Teknisk data och Händelser och Fel från den digitala färdskrivaren
	- Gör en utskrift av "teknisk data" och märk den längst upp med 1A - Gör en utskrift av "händelser fordon" och märk den längst upp med 1B
2	Läs ut parametrar från den gamla färdskrivaren (endast vid byte från en digital färdskrivare)
	- Koppla in MKII till den befintliga färdskrivaren - Läs ut alla parametrarna, knapp 7 - ENTER - Om det inte går att läsa parametrar från den gamla färdskrivaren måste dessa manuellt anges under steg 12
3	Kontroll givaren och den nya färdskrivaren
	- Kontrollera att färdskrivare och givare är korrekta och intakta. - Se bilaga, Kontroll av färdskrivare och givare
4	Konfiguration av den nya färdskrivaren
	- Bekräfta att färdskrivaren är tillverkad eller konfigurerad till det fordon du ska installera den i - Om det inte är en OEM-färdskrivare eller att den inte är beställd med förkonfiguration måste Optimo användas för att konfigurera färdskrivaren - Notera att endast universal färdskrivare (KRM-enheter) går att konfigurera
5	Sänd parametrar från den gamla färdskrivaren till den nya (endast vid byte från en digital färdskrivare)
	- Koppla in MKII till den nya färdskrivaren - Sänd alla parametrarna, knapp 9 - ENTER - Om färdskrivaren redan är aktiverad måste verkstadskortet vara isatt
6	Aktivera färdskrivaren och kontrollera kortfack 2
	- Sätt in verkstadskortet i kortfack 2 - Om färdskrivaren är aktiverad ta ut kortet när PIN? visas - Om färdskrivaren inte är aktiverad ange din pinkod med ▲ ▼ och bekräfta varje siffra med OK - När ↓ visas håll inne OK för att fortsätta - Displayen visar "Sensor initieras" tills aktivering och parning är klart. - Bekräfta Klart och Slutförd med OK tills huvuddisplay visas med symbolen T uppe i det högra hörnet - Om fel/ingen givare är ansluten sker varken initiering eller aktivering - Ta ut verkstadskortet
7	Aktivera kalibreringsläge i färdskrivaren
	- Sätt in verkstadskortet i kortfack 1 - När PIN? visas ange din pinkod med ▲ ▼ knapparna och bekräfta varje siffra med OK - När ↓ visas håll inne OK för att fortsätta
8	Verifiera givare
	- Kontrollera på utskriften "händelser fordon" (märkt med 1B) om någon av felkoderna nedan inträffat sedan senaste kontrollen !0A, !09, !11, !13, !20, !21, !22 eller x35 - Om det finns en felkod enligt ovan måste givaren verifieras - Om givarplomben var bruten krävs det alltid att givaren verifieras - Verifiering utförs med hjälp av "Referenskabel"

Referenskabel

- Koppla bort givarkabeln från färdskrivaren och givaren
- Koppla in referenskabel och anslut till färdskrivaren
- Bläddra till "Test/Parning" i MKII och tryck ENTER
- När "Para givare" visas tryck ENTER
I MKII visas nu "Sänder data".
- När parningen är klar gör en utskrift av Teknisk Data (märks med 1C)
- Jämför att givarens serienummer är samma som på Teknisk data (1A)
- Om olika serienummer visas undersök orsaken. Notera att vid givarbyte SKA det vara olika nummer
- Är allt OK koppla tillbaka originalkabel och montera tillbaka färdskrivaren i fordonet

0930502600 / 0304/01/A1
 e1 175
 06/04/2010 *David*

9 Mät upp fordonets W-värde – Fast Sträcka 2 i MKII

- Mäts på en sträcka om 20 meter upp till 1000 meter alternativt i en för ändamålet kalibrerad bromsprovare
- Skillnad mellan körning 1 och körning 2 får vara max 0,5 % för att W-värdet ska vara godkänt uppmätt W-värde och max antal pulser vid 0,5 % (uppmätt w-värde x 0,005)

W-värde	Pulser	W-värde	Pulser	W-värde	Pulser	W-värde	Pulser	W-värde	Pulser
6000	30	8000	40	10000	50	12000	60	14000	70
6500	33	8500	43	10500	53	12500	63	14500	73
7000	35	9000	45	11000	55	13000	65	15000	75
7500	38	9500	48	11500	58	13500	68	15500	78

10 Kontrollera däck

- Mät däckens rullningsomkretsen (resultat i millimeter)
- Läs av och notera aktuell däckdimension

11 Plombering

- Utför plombering enligt gällande regler
- Notera att serienummer på plomber enligt ISO SS-EN 16882:2016 måste noteras för att anges i kontrollrapport
- Se bilaga, Plombering

12 Ange kalibreringsparametrar – Läs, Förändra och Sända all data i MKII

- Läs ut** alla parametrar (knapp 7 - ENTER) för att sedan gå in och **förändra** dem (knapp 8 - ENTER)
- Ange/uppdatera/bekräfta minst samtliga "kravparametrar" och tryck därefter MENU för att återgå W-värde, K-värde, Vägmätare, UTC-tid, Aktuellt datum, Tidsförskjutning, Chassinummer, L-värde, Däckdimension, Nästa kalibreringsdatum, Registreringsland, Reg.nummer(VRN), max km/h.
- Knapp 9 – ENTER för att **sända in** alla parametrar till färdskrivaren

13 Kontroll av hastighet och sträcka – Sträcka Test i MKII

- Ställ färdskrivarens display på att visa hastighet, exempel på display här till höger
- Bläddra till "Sträcka test" i MKII och tryck ENTER
- Ställ in W – DELETE för att ändra eller ENTER för att bekräfta det som visas
- Kontrollera att 50 km/h visas i färdskrivarens display
Tolerans ± 4 km/h (resultat inom 46 km/h till 54 km/h är godkänt)
- Under testet gå tillbaka till huvuddisplayen i färdskrivaren och bekräfta att körsymbolen "⊙" visas för förare 1
Tolerans på sträckan ± 2 % (resultat inom 980 m till 1020 m är godkänt)
- Avvikelsen på sträcka och hastighet ska anges i kontrollrapporten

IT 050km/h T
 0005600.2km

IT 30h00 1100h00 T
 00h00 12:36

14 Kontroll av klocka – Klock test i MKII

- Bläddra till "KLOCK TEST" och tryck ENTER
- Resultat ska anges i kontrollrapporten

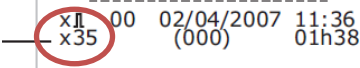
15	Bekräfta om "Andra Källa till Rörelse" är aktiv eller inte
- Funktionen måste vara aktiv i fordon med första färdskrivaren aktiverad efter 1 oktober 2012. - Bläddra fram display för källa 1 och källa 2 (kräver verkstadskort i färdskrivaren och tändning på) - Finns inte denna display är funktionen "Andra Källa till Rörelse" inte aktiverad i färdskrivaren Andra Källa via CAN-bus: - Kontrollera vid stillastående att både 1: och 2: visar 000km/h och att inga felkoder visas till höger i displayen under symbolen T Andra Källa via Tachomotion (GPS): - Provkör i 50km/h för att bekräfta att källa 1 och 2 är inom 10 km/h från varandra	
16	Kontroll av hastighetsregulatorns avreglering (endast för fordon med hastighetsregulator)
- Kontrollera att fordonets avreglering inte påverkats vid kontroll av färdskrivaren - Utförs genom funktionen <i>Fartsimulator</i> i MKII alternativt genom prov på väg eller annan metod från tillverkaren av hastighetsregulatorn. - Se bilaga, Kontroll av hastighetsregulator	
17	Radera felkoder – Läs Tabort DTCs i MKII
- Läs och ta bort eventuella felkoder - Efter radering av felkoder läs igen för att kontrollera att det inte finns några aktiva felkoder - MKII kan nu stängas av och kopplas bort från färdskrivaren	
18	Utför kontroll av aktiviteter (med verkstadskort i färdskrivaren)
- Kontrollera registrering av aktiviteter genom att samtidigt ställa förare 1 och förare 2 på samma aktivitet i följande ordning; - Minst 1 minut Rast (H) – Fortsätt till nästa aktivitet först efter 1 min på förare 2 - Minst 1 minut Tillgänglighet (Z) - Minst 1 minut Annat Arbete (X) - Minst 1 minut Rast (H) – Denna minut är för att separera de tre aktiviteterna ovan och hantera eventuell UTC justering	
19	Ta ur verkstadskortet
- Tryck och håll inne knapp 1 tills "Slutland" visas i färdskrivarens display - Bekräfta frågan med OK och ta ut kortet	
20	Skriv ut kalibreringsresultatet
- Skriv ut "24h fordon" (märks med 2) och kontrollera samt markera körtiden från steg 13 och aktiviteterna rast, tillgänglighet och annat arbete från steg 18. - Skriv ut "teknisk data" (märks med 3) och kontrollera och markera uppgifterna i kalibreringsrutan	
21	Provkör fordonet
- Provkör fordonet och kontrollera att inga varningar eller felkoder kommer upp i färdskrivarens display - Notera att felmeddelandet "körning utan korrekt kort" kommer upp om färdskrivaren inte är i OUT-läge	
22	Kopiera färdskrivaren (gäller vid byte av givarkabel, givare eller digital färdskrivare)
- Med verkstadskortet i den utbytta färdskrivaren utför en fullständig kopiering av all data - Identifiera de transportföretag som låst in färdskrivardata och kontakta minst det senast inlåsta företaget angående att deras data finns tillgängligt - Om det var ett byte av givare eller kabel är det färdskrivaren som sitter i fordonet som ska kopieras, i dessa fall kan du använda funktionen kopiering av data från senaste lyckade kopiering samt verkstadskort - Om det inte går att kopiera ska "Intyg om icke nerladdningsbar data" fyllas i och lämnas till kund	
23	Kopiera verkstadskort
Kopiera data från verkstadskortet och spara på ett säkert sätt	

Kontrollmetod SRE
Färdskrivare: SE5000
Verktyg: MKII
Datum: 2019-04-28
Utgåva: 1

24	Upprätta en kontrollrapport
	- Fyll i kontrollrapporten, originalet lämnas till kund - Arkivera en kopia av rapporten med utskrifterna som bilagor; Teknisk Data (märkt med 1A, skapades eventuellt i steg 1) Händelser och Fel fordon (märkt med 1B, skapades eventuellt i steg 1) Teknisk Data (märkt med 1C, skapades eventuellt i steg 8) 24h fordon (märkt med 2, skapades i steg 20) Teknisk Data (märkt med 3, skapades i steg 20)
25	Skapa installationsskylt
	- Ta bort eventuellt tidigare installationsskylt - Skapa och skriv ut en ny installationsskylt - Sätt fast en installationsskylt som är väl synlig och lätt tillgänglig på, inuti eller bredvid färdskrivaren. Om så inte är möjligt ska skylten anbringas på fordonets B-stolpe så att den är väl synlig. För fordon som saknar B-stolpe ska installationsskylten anbringas på dörrkarmen och under alla omständigheter vara väl synlig. - Plombera därefter med folie om den inte är av "självsäkert" utförande
26	Hastighetsmärke (endast för fordon med hastighetsregulator)
	- Om installationsskylten inte är synlig från förarplatsen ska ett märke som visar den hastighet som hastighetsregulatorn begränsar vid finnas på ett från förarplatsen väl synligt ställe, dock ej på vindrutan - Notera detta är inte alltid den lagstadgade begränsningen utan det kan vara en så kallad kundanpassad gräns
27	Aktivera företagslåset i den nya färdskrivaren (endast vid byte av färdskrivare)
	- Om kundens företagskort finns tillgängligt lås in färdskrivaren till det aktuella företaget - Om kundens företagskort inte finns tillgängligt informera kund om att färdskrivaren är bytt och att de behöver låsa in den mot företaget

Kalibrering av SE5000 - Periodisk kontroll i kontrollrapporten

1	Skriv ut Teknisk data och Händelser och Fel från den digitala färdskrivaren
	- Gör en utskrift av "teknisk data" och märk den längst upp med 1A - Gör en utskrift av "händelser fordon" och märk den längst upp med 1B
2	Kontroll givaren och den nya färdskrivaren
	- Kontrollera att färdskrivare och givare är korrekta och intakta. - Se bilaga, Kontroll av färdskrivare och givare
3	Funktionstest av kortfack 2
	- Kortfack 2 kontrolleras genom att sätta i och ta ur verkstadskortet - Slå på tändningen och sätt in verkstadskortet i kortfack 2 - När PIN? visas i displayen avbryt inmatningen genom att hålla inne och ta ut kortet - Om "Isättning av ogiltigt kort" eller liknade visas, rengör kort samt kortläsare och testa igen - Vid fortsatt fel testa funktion av kort genom ovan test i kortfack 1
4	Aktivera kalibreringsläge i färdskrivaren
	- Sätt in verkstadskortet i kortfack 1 För revision 7 eller senare (färdskrivare med en OK-knapp) - När PIN? visas ange din pinkod med knapparna och bekräfta varje siffra med - När ↓ visas håll inne för att fortsätta - Svara Ja på "Vila tills nu", och fortsätt med på varje fråga tills du ser "Klart att köra" För äldre revisioner (färdskrivare med ett X och en ↓-knapp) - När PIN? visas ange din pinkod med knapparna och bekräfta varje siffra med ↓ - När ↓ visas håll inne ↓ för att fortsätta - Tryck på "X" knappen vid de olika frågorna tills du kommer till färdskrivaren huvuddisplay
5	Bekräfta om "Andra Källa till Rörelse" är aktiv eller inte
	- Funktionen måste vara aktiv i fordon med första färdskrivaren aktiverad efter 1 oktober 2012. - Bläddra fram display för källa 1 och källa 2 (kräver verkstadskort i färdskrivaren och tändning på) - Finns inte denna display är funktionen "Andra Källa till Rörelse" inte aktiverad i färdskrivaren Andra Källa via CAN-bus: - Kontrollera vid stillastående att både 1: och 2: visar 000km/h och att inga felkoder visas till höger i displayen under symbolen T Andra Källa via Tachomotion (GPS): - Provkör i 50km/h för att bekräfta att källa 1 och 2 är inom 10 km/h från varandra
6	Verifiera givare
	- Kontrollera på utskriften "händelser fordon" (märkt med 1B) om någon av felkoderna nedan inträffat sedan senaste kontrollen !0A, !09, !11, !13, !20, !21, !22 eller x35 - Om det finns en felkod enligt ovan måste givaren verifieras - Om givarplomben var bruten krävs det alltid att givaren verifieras - Verifiering utförs med hjälp av "Referenskabel"

Referenskabel

- Koppla bort givarkabeln från färdskrivaren och givaren
- Koppla in referenskabel och anslut till färdskrivaren
- Bläddra till "Test/Parning" i MKII och tryck ENTER
- När "Para givare" visas tryck ENTER
I MKII visas nu "Sänder data".
- När parningen är klar gör en utskrift av Teknisk Data (märks med 1C)
- Jämför att givarens serienummer är samma som på Teknisk data (1A)
- Om olika serienummer visas undersök orsaken. Notera att vid givarbyte SKA det vara olika nummer
- Är allt OK koppla tillbaka originalkabel och montera tillbaka färdskrivaren i fordonet

0939592600 0304/01/A1
 06/04/2010 David

7 Mät upp fordonets W-värde – Fast Sträcka 2 i MKII

- Mäts på en sträcka om 20 meter upp till 1000 meter alternativt i en för ändamålet kalibrerad bromsprovare
- Skillnad mellan körning 1 och körning 2 får vara max 0,5 % för att W-värdet ska vara godkänt uppmätt W-värde och max antal pulser vid 0,5 % (uppmätt w-värde x 0,005)

W-värde	Pulser	W-värde	Pulser	W-värde	Pulser	W-värde	Pulser	W-värde	Pulser
6000	30	8000	40	10000	50	12000	60	14000	70
6500	33	8500	43	10500	53	12500	63	14500	73
7000	35	9000	45	11000	55	13000	65	15000	75
7500	38	9500	48	11500	58	13500	68	15500	78

8 Kontrollera däck

- Mät däckens rullningsomkrets (resultat i millimeter)
- Läs av och notera aktuell däckdimension

9 Plombering

- Utför plombering enligt gällande regler
- Notera att serienummer på plomber enligt ISO SS-EN 16882:2016 måste noteras för att anges i kontrollrapport
- Se bilaga, Plombering

10 Ange kalibreringsparametrar – Läs, Förändra och Sända all data i MKII

- Läs ut** alla parametrar (knapp 7 - ENTER) för att sedan gå in och **förändra** dem (knapp 8 - ENTER)
- Ange/uppdatera/bekräfta samtliga "kravparametrar" och tryck därefter MENU för att återgå W-värde, K-värde, Vägmätare, UTC-tid, Aktuellt datum, Tidsförskjutning, Chassinummer, L-värde, Däckdimension, Nästa kalibreringsdatum, Registreringsland, Registreringsnummer(VRN), max km/h.
- Knapp 9 – ENTER för att **sända in** alla parametrar till färdskrivaren

11 Kontroll av hastighet och sträcka – Sträck Test i MKII

- Ställ färdskrivarens display på att visa hastighet, exempel på display här till höger
- Bläddra till "Sträcka test" i MKII och tryck ENTER
- Ställ in W – DELETE för att ändra eller ENTER för att bekräfta det som visas
- Kontrollera att 50 km/h visas i färdskrivarens display
Tolerans ± 4 km/h (resultat inom 46 km/h till 54 km/h är godkänt)
- Under testet gå tillbaka till huvuddisplayen i färdskrivaren och bekräfta att körsymbolen "⊙" visas för förare 1
Tolerans på sträckan ± 2 % (resultat inom 980 m till 1020 m är godkänt)
- Avvikelsen på sträcka och hastighet ska anges i kontrollrapporten
- Klicka på "Huset" i MKIII för att återgå till huvudmenyn för färdskrivaren

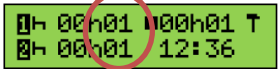
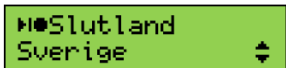
IT 050km/h T
 0005600.2km

IT 00h00 00h00 T
 00h00 12:36

12 Kontroll av klocka – Klock Test i MKII

- Bläddra till "KLOCK TEST" och tryck ENTER
- Resultat ska anges i kontrollrapporten

13	Kontroll av hastighetsregulatorns avreglering (endast för fordon med hastighetsregulator)
	- Kontrollera att fordonets avreglering inte påverkats vid kontroll av färdskrivaren - Utförs genom funktionen <i>Fartsimulator</i> i MKII alternativt genom prov på väg eller annan metod från tillverkaren av hastighetsregulatorn. Se bilaga, Kontroll av hastighetsregulator
14	Radera felkoder – Läs Tabort DTCs i MKII
	- Läs och ta bort eventuella felkoder - Efter radering av felkoder läs igen för att kontrollera att det inte finns några aktiva felkoder - MKII kan nu stängas av och kopplas bort från färdskrivaren
15	Utför kontroll av aktiviteter (med verkstadskort i färdskrivaren)
	- Kontrollera registrering av aktiviteter genom att samtidigt ställa förare 1 och förare 2 på samma aktivitet i följande ordning; - Minst 1 minut Rast (H) – Fortsätt till nästa aktivitet först efter 1 min på förare 2 - Minst 1 minut Tillgänglighet (☑) - Minst 1 minut Annat Arbete (✖) - Minst 1 minut Rast (H) – Denna minut är för att separera de tre aktiviteterna ovan och hantera eventuell UTC justering
16	Ta ur verkstadskortet
	- Tryck och håll inne knapp 1 tills "Slutland" visas i färdskrivarens display - Bekräfta frågan med OK och ta ut kortet
17	Skriv ut kalibreringsresultatet
	- Skriv ut "24h fordon" (märks med 2) och kontrollera samt markera körtiden från steg 11 och aktiviteterna rast, tillgänglighet och annat arbete från steg 15. - Skriv ut "teknisk data" (märks med 3) och kontrollera och markera uppgifterna i kalibreringsrutan
18	Rengör kortläsarna
	Rengör kortläsarna i färdskrivaren med hjälp av ett rengöringskort
19	Provkör fordonet
	- Provkör fordonet och kontrollera att inga varningar eller felkoder kommer upp i färdskrivarens display - Notera att felmeddelandet "körning utan korrekt kort" kommer upp om färdskrivaren inte är i OUT-läge
20	Kopiera verkstadskort
	Kopiera data från verkstadskortet och spara på ett säkert sätt
21	Upprätta en kontrollrapport
	- Fyll i kontrollrapporten, originalet lämnas till kund - Arkivera en kopia av rapporten med utskrifterna som bilagor; - Teknisk Data (1A, skapades i steg 1) - Händelser och Fel fordon (1B, skapades i steg 1) - Teknisk Data (1C, skapades eventuellt i steg 6) 24h fordon (2, skapades i steg 17) - Teknisk Data (3, skapades i steg 17)

22	Skapa installationsskylt
	• Ta bort eventuellt tidigare installationsskylt • Skapa och skriv ut en ny installationsskylt • Sätt fast en installationsskylt som är väl synlig och lätt tillgänglig på, inuti eller bredvid färdskrivaren. Om så inte är möjligt ska skylten anbringas på fordonets B-stolpe så att den är väl synlig. För fordon som saknar B-stolpe ska installationsskylten anbringas på dörrkarmen och under alla omständigheter vara väl synlig. • Plombera därefter med folie om den inte är av "självsäkert" utförande
23	Hastighetsmärke (endast för fordon med hastighetsregulator)
	• Om installationsskylten inte är synlig från förarplatsen ska ett märke som visar den hastighet som hastighetsregulatorn begränsar vid finnas på ett från förarplatsen väl synligt ställe, dock ej på vindrutan • Notera detta är inte alltid den lagstadgade begränsningen utan det kan vara en så kallad kundanpassad gräns